

N:o 57.

Af herr **C. F. Vahlquist**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående penningbidrag till värnpliktige, som vårdas för under tjänstgöring ådragen skada eller sjukdom.

Värnpliktslagen tillförsäkrar de värnpliktige under tjänstgöring en del förmåner, hvilka finnas angifna i samma lags 35 § mom 2, som lyder: »under tjänstgöring erhåller till beväringen hörande värnpliktig underhåll, sjukvård, beklädnad, utredningspersedlar och annan erforderlig utrustning samt dessutom penningbidrag och, där den värnpliktige tillhör antingen sådant truppslag vid hären, hvars tjänstgöring jämlikt § 27 öfverstiger sammanlagdt tvåhundrafyrtio dagar, eller flottan, särskildt tillskott i penningar för den utbildningstid, som öfverskjuter tvåhundrafyrtio dagar, allt likaledes enligt särskilda bestämmelser.»

I Kungl. Maj:ts nådiga reglemente för arméns aflöning under fred den 11 oktober 1907 § 57 heter det: »penningbidrag och penningtillskott bibehålles eller förloras af värnpliktig i de fall, som uti § 25 angående dagaflöning åt fast anställdt manskap omfärmäles», och i § 25 mom. 2 samma reglemente: »Den, som undergår arrest med förbud att göra tjänst eller annat frihetsstraff eller hålles häktad för brott, håller sig undan, är rymd eller å sjukhus eller sjukrum åtnjuter portion och sjukvård, får icke under tiden uppbära dagaflöning.»

Det synes mig anmärkningsvärdt den motsägelse, som finnes mellan bestämmelserna i värnpliktslagen och nyssnämnda aflöningsreglemente.

Enligt värnpliktslagen tillförsäkras den värnpliktige sålunda under tjänstgöring utom annat sjukvård och *dessutom* penningbidrag, men enligt aflöningsreglementet *förlorar* han, om han å sjukhus eller i sjukrum åtnjuter portion och sjukvård, detta penningbidrag. Den värnpliktige får sålunda på sätt och vis betala den fria sjukvård värnpliktslagen till-

försäkrar honom. Och någon tröst för den sjuke värnpliktige kan det väl knappast vara, att han enligt ofvanciterade § 25 i aflöningsreglementet likställles med en del dåliga element bland de värnpliktige, hvilka med rätta gå förlustiga penningbidraget!

Det måste kännas så mycket hårdare att på grund af sjukdom under tjänstgöringen behöfva gå miste om utlofvadt penningbidrag, som, med endast ytterst få fall, sjukdomen ådragits i tjänsten eller på grund af tjänsten.

Ännu en sak, som gör att förlusten af penningbidraget under sjukdom måste kännas mindre rättvis, är, att vid några regementen en hel del sjuka få åtnöja sig med samma kost som den öfriga delen af truppen. Någon dyrare portion kan sålunda ej i dessa fall vara orsaken till förlusten af penningbidraget; och hvad angår behöflig medicin och andra sjukvårdsartiklar, blifva dessa för dem, som endast äro lindrigt sjuka och få vistas i sina logement och uppbära penningbidrag, många gånger lika kostsamma.

För mig synes det alldeles klart, att billig rättvisa kräfver en ändring i påpekade förhållande i nu gällande aflöningsreglemente och äfven omfattar annat manskap, som på grund af gällande bestämmelser tillförsäkrats fri sjukvård under sjukdom eller skada ådragna i tjänsten.

Att jag i denna min uppfattning ej står ensam, vill jag ådagalägga genom att anföra hvad chefen för kungl. första lifgrenadierregementet i sin rapport öfver 1907 års vapenöfningar vid regementet yttrar i berörda fråga: »rörande de sjukskrifna värnpliktige tillåter jag mig framhålla en oegentlighet, härrörande från aflöningsreglementets bestämmelse i § 54 (57), där det fastställles, att dag aflöning ej får utgå till sådana värnpliktige, som vårdas å sjukrum eller sjukhus. Med undantag af vissa själfådragna åkommer torde sjukdomarna uppkomma under eller i följd af de värnpliktiges tjänstgöring. Under sådana förhållanden kan det icke vara fog för, att karlen — förutom den kroppsliga skadan — äfven skall lida ekonomisk förlust, ifall han under fullgörande af sin värnpliktstjänst råkar blifva sjuk. Särdeles bjärt framträdde detta, då under en fältskjutning en militärarbetare genom olyckshändelse fick en kula i axeln, därför vårdades öfver en månad på lasarettet och som en följd häraf förlorade sin dag aflöning under samma tid. Då härtill kommer, att värnpliktslagen § 35 mom. 2 tillförsäkrar de värnpliktige under tjänstgöring, underhåll, sjukvård samt *dessutom* penningbidrag (= dag aflöning), hvars storlek beror på tjenstetidens längd, så torde det kunna ifrågasättas, huruvida ej aflöningsreglementets här anförda bestämmelse träder lagens bud för nära.»

Att däremot den, som på grund af själföfvållad sjukdom, t. ex. smittosam könssjukdom, framför allt då han befinnes behäftad med åkomman redan vid inträdet i tjänstgöring, går förlustig penningbidrag under erhållen vård för sjukdomen genom den militära förvaltningens försorg, torde icke kunna anses obilligt.

På grund af hvad jag sålunda anført, tillåter jag mig vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga sådana ändringar i nu gällande reglemente för arméns aflöning under fred, att värnpliktige, som vårdas för under tjänstgöring ådragen skada eller sjukdom, få komma i åtnjutande af det penningbidrag, de enligt värnpliktslagens § 35 tillförsäkrats.

Stockholm den 25 januari 1908.

Conrad Vahlquist.

I motionen instämma:

Wih. Andersson.

C. E. Johansson.
Berga.
